

Identifying and Classifying the Roles of the Public Library in the Development of Small Businesses: A Meta-Synthesis Approach

Maryam Ahmadasab¹, Soraya Ziaei^{*2}, Afshin Mousavi Chelak³

Received: February, 1, 2025; Revised: June, 10, 2025

Accepted: June, 12, 2025; Published: October, 23, 2025

Abstract

Purpose: The objective of this study is to identify and classify the roles of public libraries in supporting the growth and development of small businesses.

Methodology: The meta-synthesis method was employed to synthesize and interpret existing studies in this field. This research adopts a qualitative approach for data collection and is fundamental in purpose. To achieve the study's objectives, the seven-stage model of Sandelowski and Barroso was applied to obtain a comprehensive synthesis of the research topic based on qualitative studies.

Findings: The findings indicate that public libraries play seven effective roles in the development of small businesses: educational services, literacy enhancement, human skills development, information provision, consulting and reference services, technology support, and the provision of space and facilities.

Conclusion: Based on the results, public libraries can facilitate major transformations and shift toward an economic impact model by revising their service processes. This enables them to secure an appropriate role in development programs and contribute to the self-sufficiency of small businesses. Libraries today have the potential to serve as gateways to business and commerce, leveraging their existing facilities and resources.

Value: To date, no comprehensive meta-synthesis has been conducted to identify the full range of public library services for small business owners over an extended period. Most prior studies have examined only a limited number of these services, highlighting the novelty and importance of this research.

Keywords: *Public Libraries, Economic Growth, Economic Development, Small Businesses, Library Services.*

How to Cite:

Ahmadasab, M., Ziaei, S., & Mousavi Chelak, A. (2025). Identifying and Classifying the Roles of the Public Library in the Development of Small Businesses: A Meta-Synthesis Approach. *Journal of Knowledge-Research Studies*, 4 (3):70-91.

Doi: [10.22034/jkrs.2025.65736.1134](https://doi.org/10.22034/jkrs.2025.65736.1134)

URL: https://jkrs.tabrizu.ac.ir/article_19961.html?lang=en

Article Type: Review Article

©The Author(s)

Publisher: University of Tabriz

E-ISSN: [2821-045X](#)

The paper is an open access and licensed under the Creative Commons CC BY NC license.

1 .PhD Student of Knowledge and Information Science, Payame Noor University, Tehran, Iran.

2 .Associate Prof., Department of Knowledge and Information Science, Payame Noor University, Tehran, Iran (Corresponding Author) soraya.ziaei@pnu.ac.ir

3 .Associate Prof., Department of Knowledge and Information Science, Payame Noor University, Tehran, Iran

Extended Abstract

Introduction: Development encompasses improvements in lifestyle, efficient utilization of resources, and the creation of favorable conditions for the well-being of all people. It can be achieved through various means, including education, research, services, and public goods. Public libraries, through their mission and objectives—such as education and research, information provision and dissemination, creating entertainment and hobbies, organizing book fairs and conferences, promoting reading, and fostering cultural engagement—can be among the most influential institutions in driving development. Today, given their public functions and services, libraries serve as tools to positively impact economic indicators.

Public libraries empower different segments of society by providing free education and access to information. Key factors in economic development include human development, poverty reduction, income equality, and the welfare and quality of life of community members. Skilled human resources, with expertise and capabilities, can establish and manage businesses, contributing to societal development and progress. Public libraries play a significant role in empowering individuals through educational programs, supporting business development by linking skills to market needs, saving time, and reducing training costs.

Purpose: This study aims to identify and classify the roles of public libraries in the growth and development of small businesses.

Methodology: Given the multi-dimensional and extensive nature of public libraries' roles in supporting small businesses, the meta-synthesis method was employed to integrate findings from existing studies based on interpretation and translation. This research adopts a qualitative approach for data collection and is fundamental in purpose. To achieve the study's objectives, the seven-stage model of Sandelowski and Barroso was utilized to obtain a comprehensive synthesis of qualitative research on the topic. The steps included clear problem definition, systematic literature review, text search and refinement, extraction of information from texts, analysis and synthesis of findings, quality control, and presentation of results.

Findings: The inclusion criteria for selecting studies for meta-synthesis focused on their relevance to the research question regarding the role of public libraries in the development of small businesses. The selection process was carried out in three stages:

1. **Title Screening:** Out of 211 retrieved articles, 105 were excluded based on title relevance.
2. **Abstract Screening:** 106 abstracts were reviewed, and 21 articles were excluded for not meeting the inclusion criteria.
3. **Full-Text Review:** 85 full-text articles were examined, and 61 were excluded as their content did not match the research question. Ultimately, 24 studies were selected for meta-analysis.

Through content analysis, the 24 selected articles were coded into 7 major roles and 18 components reflecting the contributions of public libraries to small business development. The findings indicate that public libraries exert influence through seven key roles:

1. **Educational Services** – Offering training and skill-building opportunities.

Journal of
Knowledge-Research
Studies (JKRS)

Vol 4

Issue 3

Serial Number 13

2. Literacy Enhancement – Promoting reading, information literacy, and knowledge acquisition.
3. Human Skills Development – Supporting the development of managerial, technical, and entrepreneurial skills.
4. Information Provision – Offering access to relevant data, industry knowledge, and research materials.
5. Consulting and Reference Services – Providing guidance, mentoring, and expert advice to small business owners.
6. Technology Support – Facilitating access to digital tools, online platforms, and technological resources.
7. Space and Facilities – Providing physical infrastructure such as workspaces, meeting rooms, and event venues.

These roles collectively demonstrate that public libraries can play a significant role in fostering the growth and sustainability of small businesses. Figure 1 presents the algorithm illustrating the review and selection process for the eligible articles included in this meta-synthesis study.

Journal of
Knowledge-Research
Studies (JKRS)

Vol 4

Issue 3

Serial Number 13

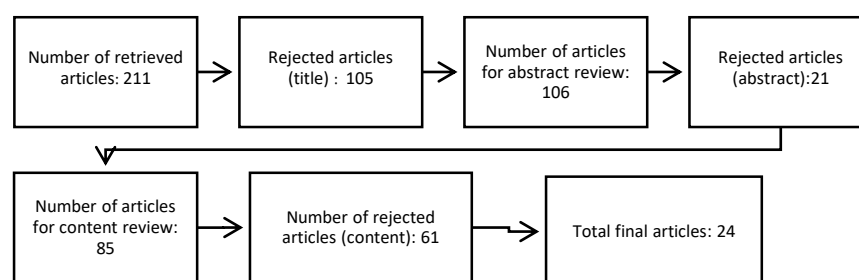

Figure 1. Search results and selection of appropriate articles

Conclusion: The results of the study indicate that libraries play a significant role in the development of small businesses. As central institutions within society, libraries provide information and educational resources accessible to all, which can support small business owners seeking income generation and economic advancement. The presence of entrepreneurs in libraries also contributes to neighborhood and local development, as a thriving local economy benefits the entire community. In this regard, libraries can actively participate in strengthening the local economy and transforming communities and living environments into more dynamic and desirable places.

This outcome also aligns with the interests of libraries themselves. The more libraries demonstrate that their resources contribute to local economic growth and that individuals can initiate businesses through library support, the greater public recognition and support libraries will receive. This, in turn, enhances the success of libraries in implementing their programs and sustaining their services. To achieve this goal, librarians need to adopt new perspectives on economic development and reconsider the nature of information and library services, while also acquiring the necessary training in business-related fields. Simultaneously, public libraries should reassess their traditional roles, strengthen strategic management and planning, and expand cooperation with commercial and economic institutions. By equipping themselves with appropriate physical and virtual infrastructure, libraries can move toward becoming dynamic contributors to a growing society. Ultimately, public

libraries play a vital role in developing the local economy by strengthening human capital.

Value: To date, no comprehensive study using a meta-synthesis approach has examined public library services for small business owners over an extended time frame. Most existing studies have identified only a limited number of such services through traditional library research methods and literature reviews. Therefore, the present study, by applying a meta-combination of prior research, identifies and categorizes the roles of public libraries in supporting small businesses. This contributes to raising librarians' awareness of the diverse roles and services that public libraries can offer in fostering small business development.

Keywords: *public libraries, economic growth, economic development, library services, small businesses.*

Journal of

Knowledge-Research
Studies (JKRS)

Vol 4

Issue 3

Serial Number 13

References

- Amiri, M., Ziaei, S., Sharif-Moghadam, H., & Fayyazi, B. M. (2018). Designing an effective organizational culture model in Iran's public libraries. *Information and Public Library Research*, 24(4), 501–521. <https://publij.ir/article-1-1812-fa.html> [In Persian]
- Ataei Zahir, S., Tajefri, M., Sanatjoo, A., & Sharif, A. (2021). Feasibility of providing effective services for economic development in public libraries of Mashhad. *Library and Information Science*, 24(2), 59–84. https://lis.aqr-libjournal.ir/article_68911.html?lang=fa [In Persian]
- Bahraminia, S., Ziaei, S., & Moradi, M. (2023). The role of public library services and functions in community economic development. *Knowledge Studies Journal*, 2(1), 1–21. <https://doi.org/10.22034/jkrs.2023.57250.1031> [In Persian]
- Beigi, M., Dadkhah, N., & Amel, F. (2019, January 19). *Developing startups in public libraries*. Iranian Institute for Information Science and Technology, Tehran. <https://civilica.com/doc/999752> [In Persian]
- Bertot, J. C., Jaeger, P., Lee, J., Dubbels, K., McDermott, A., & Real, B. (2014). *2013 digital inclusion survey: Survey findings and results*. Information Policy & Access Center, College of Information Studies, University of Maryland. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED601682.pdf>
- Bishop, B. W., Mehra, B., & Partee, R. P. (2016). The role of rural public libraries in small business development. *Public Library Quarterly*, 35(1), 37–48. <http://doi.org/10.1080/01616846.2016.1163971>
- Dent, V. F. (2007). Local economic development in Uganda and the connection to rural community libraries and literacy. *New Library World*, 108(5/6), 203–217. <https://doi.org/10.1108/03074800710748777>
- Eghbali, A., & Norouzi, A. (2022). Analyzing the role of public library services in local economic development: A case study of Kermanshah Province. *Information and Public Library Research*, 28(1), 76–93. <https://doi.org/10.52547/publij.28.1.76> [In Persian]
- Faghani, E., & Seifi, L. (2020, December 16–17). The role of public libraries in local economic development. In *Public Libraries in the Karun and Karkheh Riverbanks: Proceedings of the National Conference on Social Functions of Public Libraries*. <https://www.gisoom.com/book/11686286/> [In Persian]
- Faulkner, A. E. (2018). Entrepreneurship resources in US public libraries: Website analysis. *Reference Services Review*, 46(1), 69–90. <http://doi.org/10.1108/RSR-07-2017-0025>
- Franks, J. E., & Johns, C. (2015). Entrepreneur assistance & economic development in Florida libraries. *Reference Services Review*, 43(3), 400–418. <http://doi.org/10.1108/RSR-03-2015-0014>

- Garjizadeh, A. (2015, May 21). *Mutual relationship between culture and economic development*. Raymand Research Institute, Mashhad. [In Persian]
- Gholamhosseinneshad, S. (2019). Establishing a business in the library. *Ketabdar 2.0*, 5(3). <http://lib2mag.ir/10390> [In Persian]
- Gichohi, P. M., Onyancha, O. B., & Dulle, F. W. (2018). A model for public libraries' support in the development of small-scale business enterprises in Meru County, Kenya. *Public Library Quarterly*, 37(1), 81–102. <http://doi.org/10.1080/01616846.2017.1391033>
- Glass, R., Clifford, N., Harris, B., & Rose, C. (2000). The role of public libraries in local economic development. Institute for Public Policy and Business Research, University of Kansas. <http://www.ipsr.ku.edu/resrep/pdf/m260.pdf>
- Haseli, D., Safavi, Z., & Parsa, F. (2023). Public library activities in community economic development: A systematic review. *Information and Public Library Research*, 29(2), 162–181. <http://doi.org/10.61186/publi.29.2.162> [In Persian]
- Holcomb, S., Dunford, A., & Idowu, F. (2019). *Public libraries: A community's connection for career services* (pp. 1–33). John J. Heldrich Center for Workforce Development. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED601682.pdf>
- Hughes, C., & Boss, S. (2021). How rural public libraries support local economic development in the mountain plains. *Public Library Quarterly*, 40(3), 258–281. <https://doi.org/10.1080/01616846.2020.1776554>
- Karajina, D. S. (2011, August). *Reading and literacy: A path to an inclusive social library*. In M. Khandan (Ed.), *Selected papers of the 77th IFLA Conference* (pp. 23–48). <https://rdm.iranpl.ir/files/site1/files/2011/2.pdf> [In Persian]
- Karimzadeh, M. (2018). Eleven services that libraries can offer to support local businesses and entrepreneurs. *Ketabdar Journal*, 2. <https://princh.com> [In Persian]
- Macdonald, A. T. (2015). Dedicated business centers in public libraries. *Reference Services Review*, 43(3), 344–368. <http://doi.org/10.1108/RSR-02-2015-0007>
- McClure, C. R., Fraser, B. T., Nelson, T. W., & Robbins, J. B. (2000). *Economic benefits and impacts from public libraries in the State of Florida. Final Report*. <https://scispace.com/pdf/economic-benefits-and-impacts-from-public-libraries-in-the-1b5974mlst.pdf>
- McClure, C., & Jager, P. (n.d.). *Measuring and improving internet services in public libraries* (M. Azargoon & M. Jafari, Trans., 2013). National Public Libraries Institute, Tehran. <https://lib.ut.ac.ir/site/catalogue/1082734> [In Persian]
- Mirzamohammadi, M. H., Fathi, M., & Nadirkhanlou, S. (2012). Examining the role of skill development in human resource empowerment. *Skill Development*, 1(2), 103–122. <https://sid.ir/paper/255987/fa> [In Persian]
- Mohammadi Hamidi, S., & Sobhani, N. (2018). Sustainable development in the Middle East with emphasis on Iran. *Geographical Planning of Space*, 8(28), 99–114. https://gps.gu.ac.ir/article_70695.html [In Persian]
- Najafi, F., Monjazebi, F., & Nikpeyma, N. (2013). Meta-synthesis of qualitative research in nursing: A review study. *Qualitative Research in Health Sciences*, 2(4), 320–335. <https://sid.ir/paper/215452/fa> [In Persian]
- Nicki, M. (2022). *Libraries that build business: Advancing small business and entrepreneurship in public libraries*. ALA Editions. <https://alastore.ala.org/lbb>
- Oyeronke, A. (2012). Information as an economic resource: The role of public libraries in Nigeria. *Chinese Librarianship: An International Electronic Journal*, 34, 66–75. <https://www.white-clouds.com/iclc/cliej/cl34oyeronke.pdf>
- Randal, K. (2004). *The innovation imperative*. Economic Development Administration, US Department of Commerce Conference. <http://www.compete.org/nri/>
- Rusk, M. D., & Cummings, E. (2011). Libraries and the local economy: Partnerships for economic growth (a presentation to the Oklahoma Library Association, March 30, 2011). *Community & Junior College Libraries*, 17(2), 53–61. <http://doi.org/10.1080/02763915.2011.591708>

**Journal of
Knowledge-Research
Studies (JKRS)**

Vol 4

Issue 3

Serial Number 13

**Journal of
Knowledge-Research
Studies (JKRS)**

Vol 4

Issue 3

Serial Number 13

- Sandelowski, M., Sandelowski, M. J., & Barroso, J. (2006). *Handbook for synthesizing qualitative research*. Springer Publishing Company. <http://doi.org/10.46743/2160-3715/2009.2820>
- Santos, V. F. D. (2009). Public libraries and their contribution towards economic development: A discussion. *Library and Information Science Research E-Journal*, 19(2). <https://www.libres-ejournal.info/543/>
- Sawyer, R. (1996). The economic and job creation benefits of Ontario public libraries. *The Bottom Line*, 9(4), 14–26. <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/08880459610131781/full/html>
- Sheikh Sho'aei, F., Naqshineh, N., Alidoosti, S., & Nakhoda, M. (2016). A foundation for designing a digital library maturity model: Application of the FARATKIB method. *Iranian Journal of Information Science and Technology*, 32(3), 843–874. <http://doi.org/10.35050/JIPM010.2017.040> [In Persian]
- Shekari, M., Khademi, R., & Safaei, D. (2023). Facilitating and supporting small business development: Are public libraries in Khuzestan Province ready? *Library and Information Science*, 26(4), 171–198. <https://doi.org/10.30481/lis.2024.429923.2128> [In Persian]
- Shpester, D. (1997). Public libraries and economic development (Z. Mirhosseini, Trans.). *Information and Public Library Research*, 24(7), 69–77. https://publii.ir/article_727710.html [In Persian]
- Soroya, M. S., Munir, M. A., & Soroya, S. H. (2014). Role of public libraries in economic development of Pakistan: A future vision. *Pakistan Library & Information Science Journal*, 45(1), 3–8. https://www.researchgate.net/publication/261703571_Role_of_Public_Libraries_in_Economic_Development_of_Pakistan_A_Future_Vision
- Ziaei, S., Bahraminia, S., & Moradi, M. (2023). Identifying the role of public libraries in community economic development from experts' perspectives. *Information and Public Library Research*, 29(1), 12–32. <http://doi.org/10.61186/publii.29.1.12> [In Persian]

شناسایی و طبقه‌بندی نقش‌های کتابخانه عمومی در

توسعه کسب و کارهای کوچک با رویکرد فراترکیب

مریم احمدی نسب^۱، ثریا ضیایی^{۲*}، افشین موسوی چلک^۳

۱. دانشجوی دکتری، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

۲. دانشیار، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران (نویسنده مسئول) soraya.ziaei@pnu.ac.ir

۳. دانشیار، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

تاریخ بازنگری: ۲۰ خرداد ۱۴۰۴

تاریخ دریافت: ۱۳ بهمن ۱۴۰۳

تاریخ انتشار: اول آبان ۱۴۰۴

تاریخ پذیرش: ۲۲ خرداد ۱۴۰۴

چکیده:

هدف: هدف پژوهش حاضر شناسایی و طبقه‌بندی نقش‌های کتابخانه‌های عمومی در رشد و توسعه کسب و کارهای کوچک است.

روش‌شناسی: روش فراترکیب به‌عنوان روشی مناسب برای به دست آوردن تلفیقی از مطالعات انجام‌شده در این حوزه بر پایه تفسیر و ترجمه آن‌هاست؛ روش این پژوهش از نظر نحوه گردآوری داده‌ها کیفی و از نظر هدف بنیادی است. به‌منظور تحقق هدف مقاله از مدل هفت مرحله‌ای سندلوسکی و باروسو جهت به دست آوردن ترکیب جامعی از موضوع پژوهش بر پایه مطالعات کیفی استفاده شده است.

یافته‌ها: یافته‌ها حاکی از آن است که کتابخانه‌های عمومی با ۷ نقش مؤثر خدمات آموزشی، سوادآموزی، توسعه مهارت‌های انسانی، اطلاع‌رسانی، مشاوره‌ای و مرجع، فناوری، فضا و امکانات می‌توانند در توسعه کسب و کارهای کوچک تأثیرگذار باشند.

نتایج: بر اساس یافته‌های این پژوهش، کتابخانه‌های عمومی می‌توانند با بازنگری در فرایندهای خدماتی خود به‌منظور کسب جایگاه درخور در برنامه‌های توسعه و حصول خودکفایی در راه توسعه کسب و کارهای کوچک تحولی بزرگ آفریده و به سمت الگوی تأثیرگذاری اقتصادی حرکت نمایند. امروزه، کتابخانه‌ها می‌توانند دروازه‌های کسب و کار و تجارت بوده و با وجود امکانات و منابع موجودشان در این زمینه فعالیت داشته باشند.

اصالت و ارزش: تاکنون مطالعه‌ای جامع و به روش فراترکیب جهت شناسایی خدمات کتابخانه‌های عمومی به صاحبان کسب و کارهای کوچک با بررسی بازه زمانی گسترده، انجام نشده و اکثر مطالعات به روش کتابخانه‌ای، به معرفی تعداد محدودی از این خدمات پرداخته‌اند.

کلیدواژه‌ها: کتابخانه‌های عمومی، رشد اقتصادی، توسعه اقتصادی، کسب و کارهای کوچک، خدمات کتابخانه.

چگونه به این مقاله استناد کنیم؟

احمدی نسب، مریم؛ ضیایی، ثریا و موسوی چلک، افشین. (۱۴۰۴). شناسایی و طبقه‌بندی نقش‌های کتابخانه عمومی در توسعه

کسب و کارهای کوچک با رویکرد فراترکیب. نشریه مطالعات دانش‌پژوهی، ۴ (۳): ۹۱-۷۰.

Doi: [10.22034/jkrs.2025.65736.1134](https://doi.org/10.22034/jkrs.2025.65736.1134)

URL: https://jkrs.tabrizu.ac.ir/article_19961.html?lang=fa

نوع مقاله: مقاله مروری

© نویسندگان

شاپا الکترونیکی: 2821-045X

ناشر: دانشگاه تبریز

این مقاله به صورت دسترسی باز و با لایسنس CC BY NC کپی‌رایت‌کامانز قابل استفاده است.

امروزه رسیدن به توسعه پایدار در بخش‌های مختلف اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی دغدغه اصلی همه کشورها است (محمدی حمیدی و سبحانی، ۱۳۹۷). اهمیت توسعه در ایران را می‌توان در برنامه‌های راهبردی دولت همچون برنامه پنج‌ساله توسعه مشاهده کرد که تمرکز اصلی در تدوین آن، توسعه اقتصادی است.

توسعه فرایندی حاصل از تعامل نظام‌های مختلف از جمله نظام اقتصادی و نظام فرهنگی است. تعامل مثبت این نظام‌ها است که جامعه را به توسعه‌یافتگی می‌رساند. بررسی نسبت فرهنگ و اقتصاد گامی به‌منظور نیل به توسعه پایدار و همه‌جانبه است. این فرهنگ است که زمینه اقتصادی سالم و رو به رشد را مهیا می‌سازد و نیز اقتصاد است که با تأمین زندگی مادی انسان، راه را برای زندگی معنوی وی هموار می‌سازد (گرگی-زاده، ۱۳۹۴). توسعه یک کشور تا حد زیادی به میزان اطلاعاتی که شهروندانش در معرض آن قرار دارند بستگی دارد. اطلاعات آن‌قدر حیاتی است که به‌عنوان پنجمین عامل تولید شناخته شده است. زمانی که صحبت از توسعه ملی می‌شود، اطلاعات جایگزینی ندارد زیرا به‌عنوان محرک رشد اقتصادی و بهره‌وری شناخته شده است (اویرونکه، ۲۰۱۲).

به‌طور معمول توسعه اقتصادی به‌عنوان ایجاد شغل و ثروت و بهبود کیفیت زندگی تعریف می‌شود. رندال^۲ (۲۰۰۴) توسعه اقتصادی را به‌عنوان روشی تحت تأثیر می‌داند، که بر رشد و تغییر ساختار اقتصادی برای تقویت رفاه اقتصادی یک جامعه تأثیر می‌گذارد. به‌طور کلی می‌توان گفت توسعه نوعی بهبود سبک زندگی، استفاده مناسب از دارایی‌ها و خلق شرایط رضایت‌بخش برای زندگی عموم افراد است و از راه‌های مختلف قابل حصول می‌باشد که از جمله آن‌ها، آموزش و پژوهش، خدمات و کالاهای عمومی است. کتابخانه‌های عمومی از طریق اهداف و رسالت خود یعنی آموزش و پژوهش، اطلاعات و اطلاع‌رسانی، ایجاد تفریح و تفنن، برگزاری نمایشگاه‌های کتاب، همایش و... و همچنین تشویق به مطالعه و تعالی بخشیدن به روح می‌توانند یکی از نهادهای تأثیرگذار در حوزه توسعه باشند. امروزه کتابخانه‌های عمومی با توجه به کارکردها و خدمات عمومی خود، ابزاری هستند که می‌توانند به‌عنوان یک فرصت جهت تحت تأثیر قرار دادن شاخص‌های اقتصادی از آن‌ها استفاده شود.

بنابراین برای دستیابی به رشد اقتصادی مطلوب از مجرای کتابخانه عمومی می‌بایست مفهوم کتابخانه به‌عنوان منبع اطلاعاتی جامعه تشخیص داده شود، برای این امر کتابخانه عمومی با قابلیت‌هایی که دارد به‌عنوان مرکز توسعه اقتصادی، نیاز به برنامه‌ریزی و

بازتعریف دارد. کتابخانه‌های عمومی در راستای تحقق توسعه اقتصادی، نیازمند بازنگری و سرمایه‌گذاری در طراحی فضا، تجهیزات، فرایندها و خدمات خود هستند و باید ارزش افزوده خدمات خود را به عموم و گروه‌های خاصی از مردم معرفی کرده تا در نظر مقامات، کارآمدی نقش کتابخانه عمومی در روند رشد اقتصادی بهبود یابد (سانتوس، ۲۰۰۹).

کتابخانه‌های عمومی به عنوان یک سازمان تأثیرگذار بر همه عرصه‌های زندگی، دارای ویژگی‌های متمایزکننده‌ای نسبت به سایر سازمان‌ها است (امیری، ضیایی، شریف مقدم و فیاضی، ۱۳۹۷). کتابخانه‌های عمومی یکی از اصلی‌ترین مکان‌هایی است که از طریق آموزش رایگان و ارائه اطلاعات به افراد جامعه در خصوص توانمندسازی اقشار مختلف جامعه فعالیت دارد. ازجمله عواملی که در توسعه اقتصادی موردتوجه است، توسعه انسانی، کاهش فقر، برابری درآمد و سطح رفاه و کیفیت زندگی افراد جامعه می‌باشد. نیروی انسانی توانمند با ویژگی‌ها، تخصص و توان خود، می‌تواند کسب و کار خود را راه‌اندازی و آن را در جهت توسعه و پیشرفت، مدیریت کند؛ آنچه تحت عنوان کارآفرینی و به عنوان راهی برای غلبه بر تنگناهای اقتصادی جامعه و ایجاد اشتغال، موردبحث قرار می‌گیرد (میرزا محمدی، فتحی و ندیر خانلو، ۱۳۹۱)، کتابخانه‌های عمومی یکی از نهادهایی است که از طریق برنامه‌های آموزشی خود، می‌تواند موجب توانمندسازی افراد جامعه گردد. همچنین از طریق پیوندی که بین مشاغل و تخصص‌های مختلف و موردنیاز مشاغل برقرار می‌کند و با صرفه‌جویی در زمان و هزینه آموزش، موجب توسعه و تکامل کسب و کارها می‌گردد.

افراد جامعه نیازهای اطلاعاتی فراوانی در زمینه‌های مختلف دارند ازجمله: تحصیلات، کارایی و استخدام، سلامتی، خوداشتغالی، کمک مالی، برنامه‌های دولتی، کمک‌های حقوقی، رفاه اجتماعی، صنایع خانگی، مسکن و اخبار محلی و سیاسی؛ این نیازهای اطلاعاتی ممکن است در زندگی روزمره از یک فرد به فرد دیگر متفاوت باشد. کتابخانه‌های عمومی قادر به برطرف کردن نیازهای اطلاعاتی افراد جامعه و کمک به آنها برای دریافت اطلاعات و خدمات در زمینه‌های فوق می‌باشد. شناسایی و استفاده از پتانسیل‌های موجود در بخش‌های مختلف هر جامعه، یکی از راهکارهای کلیدی برای رسیدن به توسعه در هر زمینه، ازجمله اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی است. توسعه اقتصادی کشورها به میزان قابل توجهی از رشد و توسعه آموزش تأثیر می‌پذیرد از آنجاکه، یکی از نهادهایی که در امر آموزش و توسعه نیروی انسانی می‌تواند مؤثر باشد، کتابخانه عمومی است. بنابراین شناسایی و طبقه‌بندی نقش‌های کتابخانه‌های عمومی اهمیت ویژه و قابل توجهی در توسعه کسب و کارهای کوچک دارد.

۲- پیشینه پژوهش

پژوهش‌های بسیاری در سطح ملی و بین‌المللی به بررسی نقش کتابخانه‌های عمومی در توسعه کسب‌وکارهای کوچک پرداخته‌اند. در این پژوهش مقالات مرتبط با نقش کتابخانه‌های عمومی در توسعه کسب‌وکارهای کوچک که در بازه زمانی ۱۹۹۰ تا ۲۰۲۳ (انگلیسی) در پایگاه وب‌آوساینس، ساینس دایرکت و گوگل اسکالر و سال ۱۳۷۰ تا آبان ۱۴۰۲ (فارسی) در مجلات نمایه شده در پایگاه داده‌های مگ ایران، نورمگز، سیویلیکا، پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک)، پایگاه مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی و پایگاه جامع علوم انسانی مورد بررسی قرار گرفته است. دلیل اینکه برای مقالات فارسی پایگاه‌های بیشتری در نظر گرفته شده است، این است که مقالات بسیار محدودی به زبان فارسی در این زمینه موجود بود و جهت حفظ جامعیت لازم بود تمام مقالات در این حوزه مورد بررسی قرار گیرد. که در ادامه به شرح برخی از آن‌ها می‌پردازیم.

گلکس^۱ و همکاران (۲۰۰۰) در پژوهشی با استفاده از گروه‌های متمرکز در بین کتابداران و صاحبان مشاغل و با مطالعه چهار کتابخانه محلی در کانزاس به بررسی نقش کتابخانه‌های عمومی در توسعه اقتصادی و رشد منابع تجاری جامعه خود پرداختند.

مک‌کلور، فریزر، نلسون و رایبیز^۲ (۲۰۰۱) نیز پژوهش خود با عنوان اثرات کتابخانه‌های عمومی ایلات فلوریدا و مزایای اقتصادی آن را با استفاده از گروه‌های متمرکز، مصاحبه‌های گروهی، تجزیه و تحلیل مالی کتابخانه‌های عمومی، نظرسنجی از کاربران و مدیران کتابخانه‌های عمومی ایالت فلوریدا انجام دادند. نظر اکثریت کاربران، کتابداران و مدیران بر این بود که کتابخانه‌ها دارای نفع اقتصادی هستند؛ به‌نحوی که کاربران بر این باور بودند که کتابخانه به رفاه مالی آن‌ها کمک کرده و منافع اقتصادی را به کسب‌وکارهای عملی ارائه نموده است.

همچنین، سانتوس (۲۰۰۹) به بررسی نقش کانونی کتابخانه‌های عمومی در توسعه اقتصاد محلی با روش مطالعه موردی در چند کشور آمریکای لاتین پرداخته است. یافته‌های این پژوهش نشان داد کتابخانه‌های مورد مطالعه با ایجاد یک مرکز اطلاعاتی به‌صورت مجزا توانسته‌اند نیازهای اطلاعاتی شهروندان، شرکت‌های کوچک کسب‌وکار و کارآفرینان را در دسترسی به اطلاعات شغلی، تجاری و کسب‌وکار تا حدی تأمین کنند.

روسک^۳ (۲۰۱۱) در پژوهشی با عنوان «کتابخانه‌ها و اقتصاد محلی: همکاری برای رشد اقتصادی» باهدف ارائه نوع جدیدی از خدمات که پشتیبان فعالیت‌های اقتصادی جامعه

1. Glass

2. McClure, Fraser, Nelson, & Robbins

3. Rusk & Cummings

محلی باشند به بررسی تأثیر نقش خدمات کتابخانه‌های عمومی بر اقتصاد محلی پرداخت. یافته‌های این پژوهش نشان داد که کتابخانه‌ها به ثبات و پایداری جامعه کمک می‌کنند، به سوادآموزی کودکان یاری می‌رسانند، بستر مناسبی برای پشتیبانی تخصصی از کسب‌وکارهای کوچک فراهم می‌آورند، و همچنین حامی اطلاعاتی خوبی برای مشاغل به‌منظور ارتقا و رشد هستند.

سوریا، منیر و سوریا^۱ (۲۰۱۳)، به بررسی نقش کتابخانه‌های عمومی در توسعه اقتصادی پاکستان پرداختند. یافته‌های پژوهش نشان داد که خدمات ارائه‌شده توسط کتابخانه‌های عمومی از جمله ایجاد پایگاه‌های اطلاعاتی در خصوص تجارت، مشاغل و کسب‌وکار تازه، تهیه راهنمای اطلاعاتی مربوط به شهر و مشاغل موجود، ارائه خدمات دسترسی به رایانه و اینترنت و برگزاری همایش‌ها و کارگاه‌های آموزشی و... در توسعه اقتصادی کشور نقش دارند.

فرنکس و جانز^۲ (۲۰۱۵) در پژوهشی نشان دادند که به‌غیر از خدمت مشاوره که به‌طور مداوم در دسترس کاربران نبود، منابع مرجع، کتاب‌های الکترونیکی، دسترسی به اینترنت و رایانه برای دریافت اطلاعات کسب‌وکار در اختیار مراجعین بوده است. درنهایت با بیان اینکه کتابخانه‌ها برای کمک به جوامع محلی خود نقش اصلی را در راهبردهای توسعه اقتصادی دارند؛ برای بهبود خدمات‌رسانی کتابخانه‌های عمومی به جامعه کارآفرینان و صاحبان کسب‌وکار، پیشنهادهایی ازجمله بازآرایی ارائه می‌دهد. همچنین مک دونالد^۳ (۲۰۱۵) در پژوهشی با نظرسنجی از ۸۸ کتابخانه عمومی نشان داد که ۸۰ درصد از کتابخانه‌های عمومی پاسخ‌دهنده با یک یا چند سازمان تجاری همکاری می‌کردند. نتایج پژوهش حاکی از آن بود که هنگامی که یک بخش تجاری اختصاصی در کتابخانه عمومی به‌منظور خدمات‌رسانی به کارآفرینان، صاحبان مشاغل، افراد جویای کار وجود دارد، به‌عنوان محور همکاری و مشارکت در نظر گرفته می‌شود و این سطح همکاری نشان‌دهنده آن است که خدمات کتابخانه‌های عمومی تلاشی در راستای توسعه فعالیت‌های اقتصادی است.

هولکامب، دانفورت و آیدوو^۴ (۲۰۱۹)، در پژوهشی با عنوان «کتابخانه‌های عمومی: ارتباط جامعه برای خدمات شغلی» به بررسی میزان ارائه این خدمات شغلی توسط کتابخانه‌های عمومی در سراسر ایالات متحده پرداختند. نتایج پژوهش نشان داد که کتابخانه‌های عمومی محلی، نقش مهمی در سیستم توسعه نیروی کار ملی ایفا می‌کنند. کتابخانه‌های عمومی طیف وسیعی از خدمات شغلی، ازجمله پشتیبانی از رزومه و نامه

1. Soroya, Munir & Soroya

2. Franks & Johns

3. MacDonald

4. Holcomb, Dunford & Idowu

حمایتی، کمک درخواست شغل، آماده‌سازی مصاحبه، آموزش، و ارجاع را ارائه می‌دهند.

بیگی، دادخواه و عامل (۱۳۹۸) نیز در پژوهشی به معرفی انواع خدماتی که کتابخانه‌های عمومی می‌توانند برای پشتیبانی از استارت‌آپ‌ها ارائه دهند در ۱۵ بند می‌پردازند. یافته‌ها نشان می‌دهند که خدمات کتابخانه‌های عمومی به کسب‌وکارهای نوپا باعث رونق آن‌ها می‌شود و کتابخانه‌ها می‌توانند از ظرفیت‌ها و امکانات موجود برای خدمات‌رسانی به این گروه استفاده نمایند.

همچنین هیوز و باس^۱ (۲۰۲۰) در پژوهشی به بررسی نقش کتابخانه‌های روستایی در توسعه و رونق اقتصادی جوامع روستایی پرداختند. این پژوهش که به روش نظرسنجی و پیمایشی انجام شد به بررسی نقش خدمات کتابخانه‌های عمومی در ایالت کلرادو آمریکا در حمایت از کسب‌وکارها پرداخت. یافته‌های این پژوهش نشان داد کتابخانه‌های روستایی می‌تواند با ارائه خدمات به مراجعین از جمله ارائه رایانه‌های عمومی، کتاب‌ها، دسترسی به اینترنت بی‌سیم به صورت رایگان، نامبر، کپی، چاپ و اسکن، دسترسی به پایگاه‌های اطلاعاتی و کتاب‌های الکترونیکی، ایجاد کیوسک‌های اطلاعاتی، ارائه خدمات مشاوره و مرجع در خصوص کسب‌وکارهای کوچک با حضور متخصص موضوعی و تهیه منابع اطلاعاتی نقشی مؤثر در توسعه اقتصادی منطقه خود داشته باشد.

همچنین بر اساس پژوهش فغانی و سیفی (۱۳۹۹) با عنوان نقش کتابخانه‌های عمومی در توسعه اقتصاد محلی، یافته‌ها حاکی از این است که خدمات آموزشی، سوادآموزی، توسعه مهارت‌های انسانی، اطلاع‌رسانی، مشاوره‌ای و مرجع، فعالیت‌های تحقیقاتی، فضا و امکانات کتابخانه‌های عمومی می‌تواند در توسعه کسب‌وکارهای کوچک و محلی نقش داشته باشد.

در پژوهشی عطائی ظاهر و همکاران (۱۴۰۰) به بررسی امکان ارائه خدمات مؤثر بر توسعه اقتصادی در کتابخانه‌های عمومی شهر مشهد پرداختند. یافته‌ها حاکی از این بود که از نظر کتابداران و مدیران، امکان و ضرورت ارائه خدمات مؤثر بر توسعه اقتصادی (شامل خدمات سوادآموزی، آموزش و توسعه مهارت‌های سرمایه انسانی، اطلاع‌رسانی، مشاوره‌ای و مرجع و فعالیت‌های تحقیقاتی و مطالعاتی کتابخانه) در کتابخانه‌های عمومی شهر مشهد بیش از حد متوسط است. همچنین وضعیت زیرساخت‌های فضا و تجهیزات، امکانات مرتبط با کتابداری و اطلاع‌رسانی و فناوری به‌منظور ارائه خدمات مؤثر بر توسعه اقتصادی در کتابخانه‌های عمومی شهر مشهد بیشتر از حد متوسط و وضعیت زیرساخت‌های نیروی انسانی و بودجه کمتر از حد متوسط ارزیابی شد.

فرهادی^۱ (۲۰۲۱) نیز در پژوهشی به بررسی استفاده کتابخانه‌های عمومی از بستر رسانه آنلاین برای دسترسی به صاحبان مشاغل کوچک پرداخت. نتایج نشان داد که کتابخانه‌های عمومی برای ارتباط بهتر با جامعه کسب و کارهای کوچک از رسانه‌های اجتماعی استفاده نموده و علاوه بر آن مشارکت با سازمان‌های پشتیبان کسب و کارهای کوچک نیز کارگشاست.

اقبال و نوروزی (۱۴۰۱) در پژوهش خود به تحلیل نقش خدمات کتابخانه‌های عمومی در توسعه اقتصاد محلی استان کرمانشاه از دیدگاه کتابداران شاغل در کتابخانه‌های عمومی استان در وضعیت موجود و مطلوب کتابخانه‌های عمومی پرداختند. نتایج پژوهش نشان داد که در وضعیت موجود، خدمات جنبی، خدمات اطلاعاتی و اطلاع‌رسانی، خدمات آموزشی و پژوهش در سطح نسبتاً مطلوب و خدمات مشاوره‌ای و مرجع در وضعیت موجود در سطح نامطلوب قرار دارند. همچنین، در وضعیت مطلوب خدمات جنبی، خدمات آموزشی و پژوهشی، خدمات اطلاعاتی و اطلاع‌رسانی و خدمات مشاوره‌ای و مرجع در سطح مطلوب قرار دارند.

همچنین جانیکی^۲ (۲۰۲۲) با انتشار کتابی با عنوان «کتابخانه‌ها کسب و کار می‌آفرینند» به بیان تجربیات بیش از ۳۰ کتابخانه از سراسر آمریکا پرداخته که شیوه‌های نوآورانه‌ای برای کسب و کارهای کوچک در جوامع خود ارائه می‌کنند. این کتاب حاوی آموزش‌های عملی و گام‌به‌گام بوده، الهام‌بخش و منبعی رایگان برای حمایت از کتابخانه‌ها در توسعه، اجرا، حفظ و ارزیابی طرح‌های کسب و کارهای کوچک است. کتاب مطالبی در ۵ حوزه کلیدی شامل نحوه شروع، نحوه ساخت و گسترش برنامه، برابری، تنوع و شمول، نظارت و ارزیابی و حفظ برنامه شما، ارائه می‌کند.

حاصلی، صفوی و پارسا (۱۴۰۲) نیز در پژوهشی به شناسایی انواع خدمات، برنامه‌ها و فعالیت‌های اقتصادی و تجاری کتابخانه‌های عمومی پرداختند. یافته‌ها نشان داد که فعالیت‌های کتابخانه‌های عمومی در راستای توسعه اقتصادی جامعه در چهار مؤلفه اطلاع‌رسانی، آموزشی، اجتماعی، و توسعه فضا و تجهیزات دسته‌بندی می‌شود. مؤلفه اطلاع‌رسانی دارای دو بعد منابع و پایگاه‌های اطلاعاتی (هشت گویه) و خدمات مرجع (پنج گویه) است. مؤلفه آموزشی دارای هشت گویه، اجتماعی دارای شش گویه، و توسعه فضا و تجهیزات دارای پنج گویه است.

همچنین ضیایی، بهرامی نیا و مرادی (۱۴۰۲) در پژوهشی دیگر به شناسایی نقش کتابخانه‌های عمومی در توسعه اقتصادی جامعه از دیدگاه متخصصان، کتابداران و مدیران کتابخانه‌های عمومی کشور پرداختند. طبق نتایج به دست آمده ۶ مقوله اصلی و

1. farhadi

2. Janicki

۳۶ مقوله فرعی با توجه به ماهیت و ظرفیت‌های موجود در کتابخانه‌های عمومی کشور به‌عنوان راهبردهایی که منجر به توسعه اقتصادی در جامعه خواهد شد، مفهوم‌سازی شد. این راهبردها، به‌عنوان مؤلفه‌های توسعه اقتصادی شامل: توسعه کسب‌وکارها، افزایش کیفیت زندگی، توسعه نیروی انسانی، افزایش قدرت خرید، ارتقای توسعه پایدار و توسعه گردشگری بودند.

بهرامی نیا، ضیایی و مرادی (۱۴۰۲) در مقاله‌ای دیگر با عنوان نقش خدمات و کارکردهای کتابخانه‌های عمومی در توسعه اقتصادی جامعه از دیدگاه کتابداران و مدیران کتابخانه‌ها پرداختند که نتایج پژوهش نشان داد که ویژگی‌ها و کارکردهای کتابخانه‌های عمومی در ایران این ظرفیت و توانایی را دارند که نقش مؤثر و چشمگیری در توسعه اقتصادی جامعه داشته باشند و این مهم در کشورهای توسعه‌یافته به شکل موافقی اتفاق افتاده است.

شکاری، خادمی و صفایی (۱۴۰۲) در پژوهشی باهدف طراحی مدل و بررسی میزان آمادگی کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان در تسهیل و توسعه کسب‌وکارهای کوچک به مطالعه پرداختند. این پژوهش نتایجی را در ۴ بعد از عوامل درونی شامل «منابع و خدمات»، «نیروی انسانی»، «بازاریابی و تبلیغات» و «فناوری و فضا»؛ و ۴ بعد از عوامل بیرونی شامل «قوانین و آیین‌نامه‌ها»، «نگرش‌های مدیریتی»، «آموزش» و «ارتباطات و تعاملات» ارائه می‌دهد. از مجموع ۱۷ مؤلفه‌ای که در ۴ بعد از عوامل درونی موردبررسی قرار گرفت، ۱ نقطه قوت و ۹ نقطه ضعف مشاهده و ۷ عامل باقی‌مانده در وضعیت متوسط قرار داشتند که میانگین ۲/۳۸۹ به دست می‌آید. از سوی دیگر، کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان از ۱۹ عامل موردبررسی در ۴ بعد از عوامل بیرونی، با ۲ فرصت مواجه و با ۹ تهدید روبه‌رو هستند و ۸ عامل دیگر نیز وضعیت متوسطی را دارا هستند و میانگین ۲/۴۸۲ برای عوامل بیرونی به دست می‌آید که وضعیت نسبتاً مطلوبی است و در کل میانگین به‌دست‌آمده برای تمامی مؤلفه‌ها و ابعاد موردبررسی عدد ۲/۴۳۸ است که نشان از وضعیت نسبتاً مطلوبی دارد.

گرچه پژوهش‌های متعددی درباره نقش کتابخانه‌های عمومی در توسعه کسب‌وکارهای کوچک در جهان انجام شده است اما این پژوهش‌ها در حوزه کتابخانه‌های عمومی ایران سابقه چندانی ندارد. بررسی پژوهش‌های انجام‌شده در سطح بین‌المللی اهمیت و نقش کتابخانه‌های عمومی در توسعه کسب‌وکارها و پیوند دوسویه کتابخانه و عملکرد کسب‌وکارها را نشان می‌دهد؛ در اکثر این پژوهش‌ها، جذب کاربران از جامعه غیر کاربران کتابخانه، شناسایی نیازهای اطلاعاتی کسب‌وکار، تغییر نگرش جامعه نسبت به نقش‌های سنتی کتابخانه، آموزش و ارتقای آگاهی کتابداران و کارکنان از درک نقش جدید و توسعه فعالیت‌های کتابخانه در جهت توسعه کسب‌وکارها و بهبود اقتصادی

جامعه و ... مورد توجه قرار گرفته است (فالکنر، ۲۰۱۸، هیوز و باس، ۲۰۲۰، هولکامب، دانفورت و آیدوو، ۲۰۱۹، فرنکس و جانز، ۲۰۱۵، گیجوی، آنینچا و دول، ۲۰۱۸).

با مرور پژوهش‌های انجام‌شده در زمینه نقش کتابخانه‌های عمومی در توسعه کسب و کارهای کوچک، انجام و گسترش چنین خدماتی در کتابخانه‌های عمومی ایران بیش‌ازپیش آشکار شد. به نظر می‌رسد کتابخانه‌های عمومی در ایران چندان از نقش و خدمات اطلاعاتی‌شان بهره نمی‌برند. یکی از دلایل آن عدم آگاهی کتابداران از گستردگی خدمات کتابخانه‌های عمومی به کسب و کارهای کوچک است. این پژوهش می‌تواند در افزایش آگاهی مدیران کتابخانه‌ها، کتابداران و اطلاع‌رسانان در رابطه با نقش‌های کتابخانه در حوزه کسب و کار مؤثر باشد؛ بنابراین می‌توان گفت تاکنون مطالعه‌ای جامع و به روش فراترکیب جهت شناسایی خدمات کتابخانه‌های عمومی به صاحبان کسب و کارهای کوچک با بررسی بازه زمانی گسترده، صورت نگرفته است و اکثر مطالعات به روش کتابخانه‌ای و مرور متون، به معرفی تعداد محدودی از این خدمات پرداخته‌اند. بنابراین، در پژوهش حاضر با استفاده از فراترکیب مطالعات انجام‌شده در این حوزه، نقش‌های کتابخانه‌های عمومی، جهت برداشتن گامی در راستای آشنایی کتابداران با نقش‌های متنوع و خدمات کتابخانه‌های عمومی به کسب و کارهای کوچک شناسایی و معرفی شده است.

۳- روش‌شناسی پژوهش

از آنجاکه نقش کتابخانه‌های عمومی در توسعه کسب و کارهای کوچک چندبعدی و گسترده است، روش فراترکیب به‌عنوان روشی مناسب برای به دست آوردن تلفیقی از مطالعات انجام‌شده در این حوزه بر پایه تفسیر و ترجمه آن‌هاست؛ بنابراین، فراترکیب تصویر بزرگ‌تری را از پدیده مورد مطالعه ارائه می‌دهد و تعمیم‌پذیری بیشتری را در مطالعات مبتنی بر مدرک فراهم می‌سازد (آگار و هال، ۲۰۰۸، نقل در شیخ شعاعی، نقشینه، علیدوستی و ناخدا، ۱۳۹۵). روش این پژوهش از نظر نحوه گردآوری داده‌ها کیفی و از نظر هدف بنیادی است. به‌منظور تحقق هدف این مقاله از مدل هفت مرحله‌ای سندلوسکی و باروسو^۲ (۲۰۰۷) جهت به دست آوردن ترکیب جامعی از موضوع پژوهش بر پایه مطالعات کیفی انجام شده است. مراحل انجام‌شده در این پژوهش بر اساس روش هفت مرحله‌ای سندلوسکی و باروسو شامل طرح روشن مسئله، بررسی نظام‌مند ادبیات، جستجو و پالایش متون، استخراج اطلاعات متون، تحلیل و ترکیب یافته‌ها، کنترل کیفیت و ارائه یافته‌هاست.

1. Agar & Hall
2. Sandelowski & Barroso

۳-۱- طرح روشن مسئله و پرسش پژوهش

در قرن حاضر کتابخانه‌های عمومی با تقاضا و خواسته‌های جدیدی از سوی کاربران مواجه هستند. در این قرن، جامعه ارزش اطلاعات را به عنوان نیروی محرکه در توسعه اقتصادی و گسترش کسب و کارها ارزیابی می‌کند و نقش کتابخانه‌ها در ارتقای عملکرد جامعه در مقابل نقش‌های جدید و وسیع ارزیابی می‌شود (اقبال و نوروزی، ۱۴۰۱). جهت ایجاد مبانی نظری در این راستا نگارندگان در این مقاله به شناسایی و طبقه‌بندی نقش‌های کتابخانه‌های عمومی در توسعه کسب و کارهای کوچک پرداخته‌اند. بنابراین مسئله اصلی این پژوهش پاسخ به این پرسش است: «کتابخانه‌های عمومی چه نقشی در توسعه کسب و کارهای کوچک دارند؟»

۳-۲- بررسی نظام‌مند ادبیات

در این پژوهش، عنوان، چکیده و محتوای مقالات باهدف پالایش و انتخاب مقالات دارای بیشترین هم‌پوشانی با شاخص پذیرش موردبررسی قرار گرفت. شرایط انتخاب مقالات، شامل مقالات مرتبط با نقش کتابخانه‌های عمومی در توسعه کسب و کارهای کوچک است که در بازه زمانی ۱۹۹۰ تا ۲۰۲۳ (انگلیسی) در پایگاه وب آوساینس، ساینس دایرکت و گوگل اسکالر و سال ۱۳۷۰ تا آبان ۱۴۰۲ (فارسی) در مجلات نمایه شده در پایگاه داده‌های مگ ایران، نورمگز، سیویلیکا، پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک)، پایگاه مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی و پایگاه جامع علوم انسانی موردبررسی قرار گرفته است. دلیل اینکه برای مقالات فارسی پایگاه‌های بیشتری در نظر گرفته شده است، این است که مقالات بسیار محدودی به زبان فارسی در این زمینه موجود بود و جهت حفظ جامعیت لازم بود تمام مقالات در این حوزه موردبررسی قرار گیرد. در جدول ۱ کلیدواژه‌های مورداستفاده در پایگاه‌های فارسی و انگلیسی استفاده شده در این پژوهش ارائه می‌گردد:

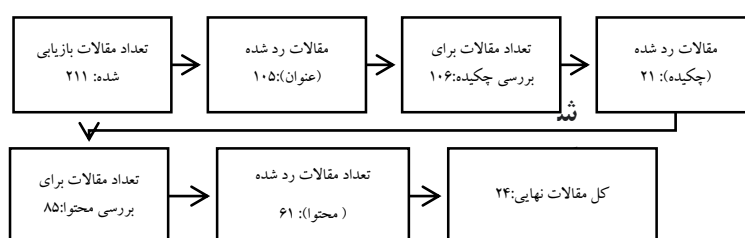
جدول ۱. کلیدواژه‌های مورداستفاده در پایگاه‌های فارسی و انگلیسی

Keywords	کلیدواژه‌های استفاده‌شده در پایگاه‌های فارسی
Public library and business	کتابخانه عمومی و کسب و کار
Public library	کتابخانه عمومی
libraries	کتابخانه‌ها
Business development	توسعه کسب و کار
Small businesses	کسب و کارهای کوچک
start-up businesses	کسب و کار نوپا
Economic development	توسعه اقتصادی
Public library and economics	کتابخانه عمومی و اقتصاد

کلیدواژه‌ها به صورت ترکیبی و انفرادی در قسمت عنوان، چکیده و کلیدواژه‌ها در نظر گرفته شدند. پژوهشگران حوزه‌های موضوعی که احتمال چاپ مقالات مرتبط با پرسش پژوهش در آن‌ها نبود، مانند: شیمی، میکروبیولوژی، ریاضی و ... را از طبقه‌بندی موضوعی پایگاه‌های اطلاعاتی حذف نموده و حوزه‌هایی از جمله کتابداری و اطلاع‌رسانی، مدیریت، اقتصاد و... را مورد بررسی قرار دادند. در نتیجه جستجو با استفاده از واژه‌های کلیدی انتخاب شده در منابع فارسی و انگلیسی ۸۵ مقاله یافت شد.

۳-۳- جستجو و پالایش مقالات منتخب در حوزه پژوهش

در این مرحله لازم است مشخص شود کدام یک از پژوهش‌های کیفی برای انجام سنتز دارای شرایط ورود به پژوهش هستند. سندلوسکی و باروسو ورود حداقل ۱۰ تا ۱۲ مورد مطالعه اولیه را توصیه می‌کنند (نجفی، منجدبی و نیک پیم، ۱۳۹۱). در این مرحله از مجموعه مقالات بازبایی شده، مقالاتی که منطبق با معیارهای ورود مقالات به فراترکیب نبودند، حذف شدند و مقالات واجد شرایط وارد فرایند فراترکیب شدند. بر این اساس مقالات یافت شده در چندین مرحله به صورت عمیق و مفهومی بررسی شده تا مقالات با بیشترین هم‌پوشانی با حوزه پژوهش مشخص شوند. معیارهای ورود مقالات این پژوهش به فراترکیب شامل: هم‌پوشانی با مسئله پژوهش (نقش کتابخانه‌های عمومی در توسعه کسب و کارهای کوچک) است که این معیار در سه مرحله مورد ارزیابی قرار گرفت. در مرحله اول عنوان همه مقالات بررسی شدند. در این مرحله از مجموع ۲۱۱ مقاله بازبایی شده، ۱۰۵ مقاله از پژوهش خارج شدند. در مرحله دوم چکیده ۱۰۶ مقاله بررسی شد و در این مرحله نیز ۲۱ مقاله معیار ورود به پژوهش را نداشتند. در مرحله سوم ۸۵ مقاله به صورت تمام متن مورد بررسی قرار گرفتند در این مرحله نیز محتوای ۶۱ مقاله با پرسش پژوهشی مطابقت نداشت و بدین ترتیب ۲۴ مقاله برای بررسی در فراترکیب انتخاب شدند. جهت ارزیابی کیفیت مقالات انتخاب شده، دو نفر از نویسندگان به کدگذاری مقالات پرداختند و با استفاده از interrater method توافق دو پژوهشگر ۸۳/۸۵ محاسبه شد. با توجه به اینکه مقدار قابلیت اطمینان بیش از ۷۰ درصد است، می‌توان درصد اطمینان بین دو پژوهشگر را تأیید و قابل قبول دانست. الگوریتم فرایند بازبینی و انتخاب مقالات واجد شرایط ورود به پژوهش در شکل ۱ قابل مشاهده است.

۱. نتایج جستجو و انتخاب مقالات مناسب

۳-۴-۱ ارائه یافته‌ها

در این مرحله پس از کدگذاری مقالات منتخب مؤلفه‌های نقش کتابخانه‌های عمومی در توسعه کسب و کارهای کوچک و اطلاعات مقالات شامل نام نویسندگان، سال انتشار، عنوان مقالات و کد هر مقاله استخراج شدند.

در جدول ۲ برای نمونه مؤلفه‌های استخراج شده از یک مقاله فارسی (کد شماره) و یک مقاله انگلیسی (کد شماره) ارائه می‌گردد. نقش کتابخانه‌های عمومی در توسعه کسب و کارهای کوچک دارای اشتراک معانی و هم‌پوشانی هستند؛ از این رو در مرحله بعد به تحلیل و تلفیق مؤلفه‌های مستخرج پرداخته می‌شود.

جدول ۲. نمونه مؤلفه‌های استخراج شده از مقالات فارسی و انگلیسی

محققین	عنوان	نقش کتابخانه عمومی در توسعه کسب و کار کوچک
فغانی و سیفی (۱۳۹۹)	نقش کتابخانه‌های عمومی در توسعه اقتصاد محلی	خدمات آموزشی، سوادآموزی (تلاش برای ارتقای سوادآموزی به عنوان یک مهارت اساسی در مدیریت فعالیت‌های جدید)، توسعه مهارت‌های انسانی (ایجاد فرصت‌های رشد سازنده فردی)، اطلاع‌رسانی (تضمین دسترسی تمام شهروندان و گروه‌های خاصی از افراد مانند صاحبان مشاغل و جویای کار به تمام اطلاعات مرتبط با نیازشان)، مشاوره‌ای و مرجع (خدمات پاسخگویی مرجع)، فعالیت‌های تحقیقاتی، فضا و امکانات کتابخانه‌های عمومی در ۲۲ مقوله فرعی می‌تواند در توسعه اقتصاد محلی نقش داشته باشد.
هیوز و باس (۲۰۲۰)	چگونه کتابخانه‌های عمومی روستایی از توسعه اقتصادی محلی در دشت‌های کوهستانی حمایت می‌کنند.	کتابخانه‌های روستایی می‌تواند با ارائه خدمات به مراجعین از جمله ارائه رایانه‌های عمومی، کتاب‌ها، دسترسی به اینترنت بی-سیم به صورت رایگان، نامبر، کپی، چاپ و اسکن، دسترسی به پایگاه‌های اطلاعاتی و کتاب‌های الکترونیکی، ایجاد کیوسک‌های اطلاعاتی، ارائه خدمات مشاوره و مرجع در خصوص کسب و کارهای کوچک با حضور متخصص موضوعی و تهیه منابع اطلاعاتی نقشی مؤثر در توسعه اقتصادی منطقه خود داشته باشد.

۳-۵- تجزیه، تحلیل و ترکیب یافته‌های مقالات مورد بررسی

در این مرحله تمام کدهای به دست آمده از مرحله چهارم را در نظر گرفته و سپس با توجه به مفهوم هر کدام از آن‌ها، درون مفاهیم مشابه و کلی‌تر دسته‌بندی شده‌اند. در طول تجزیه و تحلیل، پژوهشگر موضوعاتی را جستجو می‌کند که در میان مطالعه‌های موجود در فراترکیب پدیدار شده‌اند. این مورد به عنوان «بررسی موضوعی» شناخته می‌شود.

شود. پس از شناسایی موضوع، بررسی کننده یک طبقه‌بندی تشکیل می‌دهد و طبقه‌های مشابه و مربوط را در موضوعی قرار می‌دهد که آن را به بهترین گونه توصیف کند. موضوع‌های اساسی و پایه‌ای را برای ایجاد توضیحات، مدل‌ها و تئوری‌ها یا فرضیات ارائه می‌دهند (سندلوسکی و باروسو، ۲۰۰۷).

در این پژوهش ابتدا همه نقش‌های کتابخانه‌های عمومی در توسعه کسب و کارهای کوچک از مطالعات پیشین استخراج و در مفهومی مشابه دسته‌بندی شدند و به این ترتیب مفاهیم پژوهش مشخص شدند؛ بنابراین، بر طبق بررسی‌های صورت گرفته با رویکرد تحلیل محتوا، ۲۵ مقاله شناسایی شده با بیشترین هم‌پوشانی در ۷ مقوله، ۱۸ مفهوم و ۵۲ کد برای نقش کتابخانه‌های عمومی در توسعه کسب و کارهای کوچک برچسب‌گذاری شدند.

جهت محاسبه فراوانی مفاهیم و مقوله‌ها کدهای تکراری در هر مفهوم و مقوله یک‌بار در نظر گرفته شده‌اند. فراوانی مفهوم مجموعه‌سازی برای این مقاله، یک در نظر گرفته شده است. با توجه به اینکه بر مبنای روش فراترکیب، نظم موجود در بین تمامی پژوهش‌های پیشین دریافت شده است و همچنین با توجه به اینکه مبنای انتخاب و دسته‌بندی مقوله‌ها، مفاهیم و کدها متون تخصصی رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی هستند؛ بنابراین، می‌توان نتیجه گرفت که مؤلفه‌های ارائه‌شده برای نقش‌های کتابخانه عمومی در توسعه کسب و کارهای کوچک به اندازه کافی جامع هستند.

۴- یافته‌های پژوهش

نتایج یافته‌ها پس از انجام گام‌های مختلف فراترکیب، در ۷ مقوله، ۱۸ مفهوم و ۵۲ شاخص دسته‌بندی شدند. نتایج حاصل از فراترکیب به صورت مدل زیر نشان داده شده است :

[illegible]

کتابخانه‌ها طیف وسیعی از برنامه‌ها و خدمات تجاری‌محور را در تلاش‌های خود انجام داده‌اند و توسعه کسب‌وکارهای کوچک را تقویت کرده‌اند. کتابخانه‌ها منبعی قابل‌دسترس برای پشتیبانی تحقیقاتی، اطلاعات در دسترس و محتوایی هستند که به‌طور متفکرانه تنظیم شده‌اند. با مرور پژوهش‌های انجام‌شده برای کتابخانه‌ها ۷ نقش عمده‌ی آموزش و پژوهش، سوادآموزی، توسعه مهارت‌های انسانی، مشاوره و مرجع، اطلاع‌رسانی، فناوری و فضا و امکانات در راستای ترکیب مؤلفه‌های استخراج‌شده، به‌عنوان نقش‌های کتابخانه عمومی در توسعه کسب‌وکارهای کوچک انتخاب شدند که در ادامه به شرح و بسط این نقش‌ها خواهیم پرداخت.

۴-۱- نقش آموزشی و پژوهشی

مردم به محیط‌های مشارکتی و تعامل اجتماعی که محرک یادگیری هستند علاقه دارند (دنت، ۲۰۰۷). کتابخانه‌های عمومی به‌عنوان نهادی که درهای آن به روی طیف گسترده‌ای از مردم باز است و در جوامع محلی ریشه‌های عمیقی دارند می‌توانند با آگاهی از آموزش‌های موردنیاز مردم و برگزاری انواع کارگاه‌های آموزشی آن‌ها را به کسب توانایی‌های گوناگون قادر سازند که این خود به بهبود شرایط اجتماعی منجر می‌شود (بیسواس، ۲۰۲۰). همچنین از طریق خدماتی مانند تحویل مدرک، امانت بین کتابخانه‌ای، اشتراک منابع بین سازمانی، تأمین زیرساخت‌های لازم جهت استفاده در زمینه ارتباطات راه دور می‌توانند زمینه‌ای را برای پشتیبانی تحقیقاتی کارآفرینان و صاحبان مشاغل کوچک فراهم آورند (فغانی و سیفی، ۱۳۹۹).

۴-۲- نقش سوادآموزی

امروزه سواد نه تنها خواندن و نوشتن بلکه توانمندی‌های زیادی مانند مهارت‌های زبانی، محاسبات و ... را در برمی‌گیرد. مفاهیم خدمات سوادآموزی حاکی از آن است که کتابخانه‌ها می‌توانند به‌عنوان مرکزی فرهنگی برای ارتقای سوادآموزی به‌غیراز تهیه مجموعه مواد و منابع چاپی از طریق فعالیت‌های گوناگونی چون تسهیل آموزش مهارت‌های سواد اطلاعاتی کاربران مانند سواد رایانه‌ای، سواد دیجیتالی و ... در برنامه‌های سوادآموزی مشارکت داشته باشند (سیفی و فغانی، ۱۳۹۹، عطایی ظاهر و همکاران، ۱۴۰۰).

۴-۳- نقش توسعه مهارت‌های نیروی انسانی

نتایج نظرسنجی انجمن کتابخانه‌های آمریکا در سال ۲۰۱۴ نشان داد ۷۳ درصد از کتابخانه‌ها به افراد در مصاحبه و درخواست شغل کمک می‌کنند (برتوت و همکاران، ۲۰۱۵). کتابخانه‌های عمومی می‌توانند با انجام فعالیت‌هایی در زمینه‌های مختلف مانند توسعه و ارتقای کارآفرینی، کمک به افراد جویای شغل در جهت دستیابی به حرفه متناسب با توانایی، برانگیختن قدرت خلاقیت، تغییر نگرش افراد نسبت به توانایی و ...

فرصت‌هایی را جهت رشد سازنده افراد جامعه فراهم آورند (ضیایی و بهرامی نیا، ۱۴۰۲، فغانی و سیفی، ۱۳۹۹، عطایی ظاهر و همکاران، ۱۴۰۰). همچنین از طریق آموزش و ایجاد فرصت‌های مهارت‌آموزی کاربران با برگزاری کارگاه‌های آموزشی مرتبط و تغییر نگرش کتابداران برای ایجاد ذهنیت کارآفرینی به‌منظور توسعه شغلی جامعه گام‌های مؤثری بردارند (هولکامب، دانفورت و آیدوو، ۲۰۱۹).

۴-۴- نقش مشاوره‌ای و مرجع

کتابخانه‌های عمومی می‌توانند از طریق فعالیت در زمینه مشاوره کسب‌وکار (مانند مشاوره شغلی رایگان، مشاوره در راستای توسعه فناوری بازاریابی و فروش، راه‌اندازی کلینیک مشاوره حقوقی با خدمات رایگان برای ارائه دستورالعمل‌های مالی خاص و ایجاد گروه‌های بحث پیوسته / ناپیوسته؛ ازجمله استفاده از شبکه‌های اجتماعی برای مرتبط ساختن مردم در زمینه اجرای فعالیت‌های تجاری) (اقبال و نوروزی، ۱۴۰۱، بیگی، دادخواه و عامل، ۱۳۹۸) خدمات پاسخگویی مرجع (به‌عنوان مثال، از طریق تهیه فهرست ارجاع الکترونیکی و تلفنی در سراسر کشور به‌عنوان مرجع تجارت، اتاق مشاوره حضوری برای ملاقات با مراجعین مشاغل، ارائه خدمات جستجوی پایگاه داده و ...) (بیشاپ، مهرا و پارتل، ۲۰۱۶) و فراهم آوری فرصت‌های شبکه‌سازی در کسب‌وکار (مانند تشویق افراد برای اشتراک‌گذاری اطلاعات و تجارب تجاری و ...) اطلاعات روزآمد و ضروری در حوزه کسب‌وکار محلی را برای مشتریان فراهم آورند (گیجوی، آنینچا و دول، ۲۰۱۸).

۴-۵- نقش اطلاع‌رسانی

با استفاده از خدمات اطلاع‌رسانی در کتابخانه‌های عمومی از طریق راهنماهای اطلاعاتی مانند تهیه فهرستی از مشتریان جویای شغل، تهیه بسته‌های اطلاعاتی در مورد رستوران‌ها، بانک‌های شهر، اطلاعات جمعیت‌شناسی، اطلاعات بازاریابی، فروش و تهیه گزارش تحقیقی بازار (مانند تهیه اطلاعات موردنیاز برای کارآفرینان به‌منظور تجزیه و تحلیل بازار و فرصت‌های شغلی جدید یا گزارش‌های سالانه تجاری) به ارائه خدمات کسب‌وکار و مشاغل پرداخت و دسترسی تمامی شهروندان و گروه‌های خاص را به اطلاعات موردنیاز امکان‌پذیر ساخت (گیجوی، آنینچا و دول، ۲۰۱۸).

۴-۶- نقش فناوری

با توجه به پژوهش‌های صورت گرفته، کتابخانه‌های عمومی اغلب تنها گزینه رایگان برای دسترسی به رایانه و اینترنت در جوامع هستند و می‌توانند شکاف‌های توسعه نیروی کار را با ارائه خدمات شغلی متناسب با آن‌ها پر کنند (هولکامب، دانفورت و آیدوو، ۲۰۱۹). با توجه به ایجاد و گسترش مشاغل جدید در حوزه فناوری اطلاعات و افزایش خدمات رایانه‌ای و نرم‌افزاری، کتابخانه‌ها می‌توانند با تأمین تجهیزات فناوری و ایجاد

دسترسی عموم به استفاده از این امکانات و همچنین از طریق فعالیت‌های آموزشی رایانه و آشنایی با نرم‌افزارهای مرتبط به بهبود جایگاه اقتصادی اعضای جامعه کمک کنند (فرهادی، ۲۰۲۱).

۴-۲- نقش فضا و امکانات

کتابخانه‌های عمومی با استفاده بهینه از فضای فیزیکی و در اختیار گذاشتن فضای کافی برای برگزاری سمینارها، کارگاه‌ها و کلاس‌ها در زمینه تجارت کسب‌وکار و نمایشگاه‌های تجاری یا همایش‌ها برای عرضه خدمات کسب‌وکار به بازار محلی (هیوز و باس، ۲۰۲۰) و همچنین در بستر مجازی به عنوان مثال از طریق وبسایت کتابخانه، صفحه کتابخانه در اینستاگرام با ایجاد گروه‌های بحث و گفتگوی پیوسته باهدف حل مسائل مشاغل محلی و تبادل تجربه و ... به توسعه کسب‌وکار افراد محلی کمک می‌نمایند (فالکنر، ۲۰۱۸).

۵- بحث و نتیجه‌گیری

مرور نظام‌مند پژوهش‌ها نشان داد که دستیابی به رشد اقتصادی مطلوب و دلخواه زمانی میسر می‌شود که نقش کتابخانه‌ها در توسعه کسب‌وکارها نادیده گرفته نشود. امروزه، کتابخانه‌ها می‌توانند دروازه‌های کسب‌وکار و تجارت بوده و باوجود امکانات و منابع موجودشان در این زمینه فعالیت داشته باشند (غلامحسین نژاد، ۱۳۹۸). یافته‌های پژوهش نشان داد که کتابخانه‌های عمومی این قابلیت را دارند که با ارائه خدمات گوناگون، نقش مؤثری در توسعه کسب‌وکارهای کوچک داشته باشند که منجر به رشد و توسعه اقتصاد محلی شود.

کتابخانه عمومی نهادی است که باید به حل مشکلات واقعی جامعه کمک کند، چیزی که مردم بیشتر به آن نیاز دارند، ارائه خدمات آموزشی است (شپسترا^۱، ۱۳۷۶). به بیان مانوئل کاستلز^۲، آموزش، منبعی کلیدی و ارزشمند در اقتصاد جدید است؛ کتابخانه‌های عمومی که بخشی از کلیت جامعه به حساب آمده با حمایت از برنامه‌های آموزشی و ارائه آموزش‌های مادام‌العمر به محلی برای کسب نوآوری برای بهبود شرایط اجتماعی تبدیل می‌شوند (دنت^۳، ۲۰۰۷) به نحوی که با یادگیری مادام‌العمر، مردم را قادر ساخته با آموزش مجدد، توانایی‌های مختلفی را کسب کرده که منجر به انتخاب آسان شغل، توانایی خودآگاهی و افزایش فعالیت‌های فرد در جامعه می‌شود (کراجینا^۴، ۲۰۱۱).

1. Scheepstra

2. Manuel Castells

3. Dent

4. Krajina

همچنین کتابخانه‌های عمومی با در اختیار گذاشتن فرصت‌هایی برای مهارت‌آموزی باهدف افزایش بهره‌وری و توسعه شغلی می‌توانند در جهت سرمایه‌گذاری برای بهبود کسب‌وکار گام‌های مؤثری بردارند؛ همچنین با به اشتراک‌گذاری علایق، مهارت‌ها و دانش مشترک زمینه تحرک فکری را فراهم آورند (گل‌س، کلیفورد، هریس، رز، ۲۰۰۰). از طرفی کتابخانه‌ها مأموریت دارند در نقش اقتصادی خود؛ منابع اطلاعاتی معتبر، ارزشمند و قابل‌اعتماد را که به رشد کسب‌وکار کمک کرده و اطلاعات روزآمد موردنیاز برای تصمیم‌گیری روزانه در زمینه‌های حرفه‌ای و شخصی را درزمینه کسب‌وکار محلی فراهم آورند (مکلور و جاگر، ۱۳۹۲) و در اختیار مراجعین تجاری قرار دهند؛ هیچ کتابخانه‌ای به‌تنهایی تمامی اطلاعات موردنیاز برای خدمت به مشتریان تجاری را ندارد، بنابراین با توسعه شبکه‌های الکترونیکی از طریق همکاری بین کتابخانه‌ای این مسئله حل می‌شود؛ چراکه کتابخانه باید قادر به رفع نیازهای اطلاعاتی مشاغل محلی و ارائه خدمت به آن‌ها بوده و دامنه وسیعی از اطلاعات را پوشش دهند و با درک کامل از نیازها درزمینه رقابت، خدمات مشتریان، استراتژی‌های مؤثر بازاریابی، تحقیقات بازار و ... به سؤالات مراجعان تجاری پاسخ داده شود (سایر، ۱۹۹۶).

امروزه کتابخانه‌ها دروازه‌های کسب‌وکار و تجارت بوده و باوجود امکانات و منابع موجود در این زمینه فعالیت می‌نمایند (غلامحسین نژاد، ۱۳۹۸). کسب‌وکارهای کوچک بخش مهمی از جامعه هستند که کتابخانه‌ها می‌توانند با مجموعه‌ای از منابع و برنامه‌ها به‌عنوان مثال از طریق اطلاع‌رسانی و ایجاد راهنمایی درباره نحوه‌ی شروع کسب‌وکار کوچک، تجزیه و تحلیل بازار و ... به این مسئله کمک کنند و اطمینان دهند که در مسیر درست حرکت کرده و می‌توانند تأثیر چشمگیری در موفقیت کسب‌وکارهای تازه و نوپدید داشته باشند (کریم زاده، ۱۳۹۷). کتابخانه‌ای که خدمات اطلاعات شغلی و کسب‌وکار ارائه می‌دهد، نیاز به اطلاعات مربوط به کسب‌وکار، مشاغل، کارآفرینی، امور مالی شخصی و کاریابی را برآورده می‌کند؛ بنابراین افراد، مهارت‌ها و منابع موردنیاز برای شناسایی فرصت‌های شغلی سازگار با استعدادها و علایق شخصی خود را در اختیار خواهند داشت (مکلور و جاگر، ۱۳۹۲).

همچنین کتابخانه‌ها به‌طور مؤثر از توسعه اقتصادی پشتیبانی کرده؛ با توجه به ایجاد مشاغل جدید در عرصه فناوری اطلاعات و افزایش خدماتی از رایانه و نرم‌افزارهای مختلف به‌عنوان یک وسیله و ابزار کمکی استفاده می‌کنند. ارائه کلاس‌های رایگان در مورد مباحث خاص با علایق عمومی به کاربران جوان درزمینه دستیابی تحصیلی مساعدت نموده و جایگاه اقتصادی برخی اعضای جامعه بهبود یافته چون می‌توانند به دنبال شغل باشند (گل‌س، کلیفورد، هریس و رز، ۲۰۰۰). از سویی کتابخانه‌های عمومی با

استفاده از فضا و امکانات خود برای خدمت به جامعه شغلی، امکانات و منابعی را فراهم آورده که به افراد در کسب و کارشان کمک کند (غلامحسین نژاد، ۱۳۹۸). نخستین مسیری که کتابخانه‌ها به صاحبان مشاغل کوچک مساعدت نموده، ارائه فضایی به آنهاست. هنگام شروع کار، کارآفرینان ممکن است مکانی نداشته باشند که بتوانند از آن استفاده کنند. با فراگیری مقوله کار از راه دور، بسیاری از افراد در هر مکانی که وای فای و مکانی برای حضور داشته باشند، مشاغل خود را انجام می‌دهند، کسب و کارهایی چون فروشندگی، حسابداری و ... کتابخانه‌های عمومی همچنین می‌توانند فضای اتاق کنفرانس را فراهم آورده که برای جلسات ملاقات با مشتری یا شرکای تجاری قابل رزرو باشد (غلامحسین نژاد، ۱۳۹۸). از طرفی، استقرار کتابخانه‌های عمومی در نزدیکی مناطق تجاری، منجر به افزایش مشتری و درآمد مشاغل پیرامون کتابخانه می‌شود.

به‌طور کلی نتایج پژوهش نشان داد که کتابخانه‌ها نقش مهمی در توسعه کسب و کارهای کوچک دارند؛ به‌عنوان نهادی مرکزی در جامعه، منابع اطلاعاتی و آموزشی را به همه ارائه می‌دهند و این موضوع می‌تواند به صاحبان کسب و کارهای کوچک که به دنبال کسب درآمد هستند، کمک کند. وجود کارآفرینان در کتابخانه‌ها به توسعه محله نیز می‌انجامد؛ چراکه همه ما دوست داریم اقتصاد محلی پررونقی داشته باشیم و کتابخانه می‌تواند در پیشرفت اقتصاد محلی نقش آفرین باشد و جامعه و محیط زندگی افراد را به مکانی فوق‌العاده تبدیل کند. این موضوع همچنین به نفع کتابخانه‌ها است؛ هرچه کتابخانه‌ها بیشتر نشان دهند که منابعشان به اقتصاد محلی کمک می‌کند و مردم از طریق کتابخانه به راه‌اندازی کسب و کار بپردازند، عموم به‌ضرورت وجود کتابخانه پی برده و حمایت آنان از کتابخانه و متعاقباً موفقیت این مراکز در اجرای برنامه‌های خود را تضمین می‌کند. برای این امر لازم است که کتابداران نگرش خود را نسبت به توسعه اقتصادی، ماهیت اطلاعات و خدمات کتابخانه تغییر داده و آموزش‌های لازم در زمینه کسب و کار دیده باشند؛ درعین حال کتابخانه‌های عمومی با بازنگری در نقش‌های سنتی خود، مدیریت و برنامه‌ریزی راهبردی و همکاری با مؤسسات تجاری، به تمهیدات و تجهیزات لازم فیزیکی و مجازی مجهز شده تا به سمت جامعه‌ای پویا و رو به رشد گام بردارند، چراکه کتابخانه‌های عمومی با تقویت سرمایه‌های انسانی نقش مهمی در توسعه اقتصاد جامعه محلی دارند.

۶- منابع و مآخذ

اقبال، علی؛ و نوروزی، علیرضا. (۱۴۰۱). تحلیل نقش خدمات کتابخانه‌های عمومی در توسعه اقتصاد محلی: مطالعه موردی استان کرمانشاه. *تحقیقات اطلاع‌رسانی و*

کتابخانه‌های عمومی، عمومی، ۲۸ (۱)، ۷۶-۹۳.

<https://doi.org/10.52547/publij.28.1.76>

امیری، محمدرضا؛ ضیایی، ثریا؛ شریف‌مقدم، هادی؛ و فیاضی، بی‌بی مرجان. (۱۳۹۷).

طراحی الگوی فرهنگ سازمانی اثربخش در کتابخانه‌های عمومی ایران. تحقیقات

اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی، ۲۴ (۴)، ۵۰۱-۵۲۱.

<https://publij.ir/article-1-1812-fa.html>

بهرامی نیا، سارا؛ ضیایی، ثریا؛ و مرادی، محمود. (۱۴۰۲). نقش خدمات و کارکردهای

کتابخانه‌های عمومی در توسعه اقتصادی جامعه نشریه مطالعات دانش‌پژوهی، ۲

(۱)، ۲۱-۱۰۳۱. <https://doi.org/10.22034/jkrs.2023.57250.1031.1-21>

بیگی، ملیحه؛ دادخواه، نیره؛ و عامل، فرزانه. (۱۳۹۸، ۲۹ دی). توسعه کسب‌وکارهای نوپا در

کتابخانه‌های عمومی. پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران تهران.

<https://civilica.com/doc/999752>

حاصلی، داود؛ صفوی، زینب؛ و پارسا، فرزانه. (۱۴۰۲). فعالیت‌های کتابخانه‌های عمومی در

توسعه اقتصادی جامعه: یک مرور نظام‌مند. تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های

عمومی، ۲۹ (۲)، ۱۶۲-۱۸۱. <http://doi.org/10.61186/publij.29.2.162>

شپسترا، دیک. (۱۳۷۶). کتابخانه‌های عمومی و توسعه اقتصادی. (ترجمه زهره میرحسینی).

تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی، ۲۴ (۷)، ۶۹-۷۷.

https://publij.ir/article_727710.html

شکاری، محمدرضا؛ خادمی، روح اله؛ و صفائی، دنیا. (۱۴۰۲). تسهیلگری و کمک به توسعه

کسب‌وکارهای کوچک؛ آیا کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان آماده‌اند؟.

کتابداری و اطلاع‌رسانی، ۲۶ (۴)، ۱۷۱-۱۹۸.

<https://doi.org/10.30481/lis.2024.429923.2128>

شیخ شعاعی، فاطمه؛ نقشین، نادر؛ علیدوستی، سیروس؛ و ناخدا، مریم. (۱۳۹۵). بنیانی

برای طراحی مدل بلوغ کتابخانه دیجیتالی: کاربرد روش فراترکیب. پژوهش‌نامه

علوم و فناوری اطلاعات ایران، ۳۲ (۳)، ۸۴۳-۸۷۴.

<http://doi.org/10.35050/JIPM010.2017.040>

ضیایی، ثریا؛ بهرامی‌نیا، سارا؛ و مرادی، محمود. (۱۴۰۲). شناسایی نقش کتابخانه‌های

عمومی در توسعه اقتصادی جامعه از دیدگاه متخصصان. تحقیقات اطلاع‌رسانی و

کتابخانه‌های عمومی، ۲۹ (۱)، ۳۲-۱۲.

<http://doi.org/10.61186/publij.29.1.12>

عطائی‌ظاهر، شیما؛ جعفری، معصومه؛ صنعت‌جو، اعظم؛ و شریف، عاطفه. (۱۴۰۰).

امکان‌سنجی ارائه خدمات مؤثر بر توسعه اقتصادی در کتابخانه‌های عمومی شهر

مشهد. کتابداری و اطلاع‌رسانی، ۲۴ (۲)، ۸۴-۵۹. [https://lis.aqr-](https://lis.aqr-libjournal.ir/article_68911.html?lang=fa)

[libjournal.ir/article_68911.html?lang=fa](https://lis.aqr-libjournal.ir/article_68911.html?lang=fa)

غلامحسین نژاد، شهناز. (۱۳۹۸). ایجاد یک کسب‌وکار در کتابخانه. کتابدار، ۲۰، ۵ (۳).

<http://lib2mag.ir/10390>

فغانی، الهام؛ و سیفی، لیلی. (۱۳۹۹، ۲۵ و ۲۶ آذر). نقش کتابخانه‌های عمومی در توسعه

اقتصاد محلی. در کتابخانه‌های عمومی در کرانه کارون و کرخه: مجموعه مقالات و

سخنرانی‌های همایش ملی کارکردهای اجتماعی کتابخانه‌های عمومی.

<https://www.gisoom.com/book/11686286>

نشریه مطالعات دانش‌پژوهی

صفحه ۸۹ |

شناسایی و طبقه‌بندی

نقش‌های کتابخانه

عمومی در...

کراجینا، دیجانا سابلوچیچ. (۲۰۱۱/۱۳۹۰)، آگوست). خواندن و سواد - راهی برای کتابخانه فراگیر اجتماعی. در محمد خندان (ویراستار)، *گزیده مقالات هفتاد و هفتمین همایش بین‌المللی ایفلا* (صص. ۲۳-۴۸)

<https://rdm.iranpl.ir/files/site1/files/2011/2.pdf>

کریم‌زاده، مهناز. (۱۳۹۷). یازده خدمتی که کتابخانه‌ها می‌توانند برای کمک به کسب‌وکارهای محلی و کارآفرینان ارائه دهند. *مجله کتابدار*، ۲.

<https://princh.com>

گرچی‌زاده، عطیه. (۱۳۹۴، ۳۱ اردیبهشت). *رابطه متقابل فرهنگ و توسعه اقتصاد*. موسسه تحقیقاتی رایمند پژوه مشهد.

محمدی حمیدی، سمیه؛ و سبحانی، نوبخت. (۱۳۹۷). توسعه پایدار در منطقه خاورمیانه با تأکید بر کشور ایران. *آمایش جغرافیایی فضا*، ۸(۲۸)، ۹۹-۱۱۴.

https://gps.gu.ac.ir/article_70695.html

مکلور، چارلز؛ و جاگر، پائول. (بی‌تا). *سنجش و ارتقاء خدمات اینترنتی در کتابخانه‌های عمومی*. (ترجمه مریم آذرگون و مهناز جعفری، ۱۳۹۲). نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، موسسه انتشارات کتاب نشر.

<https://lib.ut.ac.ir/site/catalogue/1082734>

میرزاحمدی، محمدحسن؛ فتحی، محمد؛ و ندیرخانلو، سمیرا. (۱۳۹۱). بررسی نقش مهارت‌آموزی در توانمندسازی نیروی انسانی. *مهارت‌آموزی*، ۱(۲)، ۱۰۳-۱۲۲.

<https://sid.ir/paper/255987/fa>

نجفی، فرشته؛ منجدبی، فاطمه؛ و نیک پیمان، نسرين. (۱۳۹۲). متاسنتر تحقیقات کیفی در پرستاری: یک مطالعه مروری. *تحقیقات کیفی در علوم سلامت*، ۲(۴)، ۳۲۰-۳۳۵.

<https://sid.ir/paper/215452/fa>

- Bertot, J. C., Jaeger, P., Lee, J., Dubbels, K., McDermott, A., & Real, B. (2014). *2013 digital inclusion survey: Survey findings and results*. Information Policy & Access Center, College of Information Studies, University of Maryland. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED601682.pdf>
- Bishop, B. W., Mehra, B., & Partee, R. P. (2016). The role of rural public libraries in small business development. *Public Library Quarterly*, 35(1), 37-48. <http://doi.org/10.1080/01616846.2016.1163971>
- Dent, V. F. (2007). Local economic development in Uganda and the connection to rural community libraries and literacy. *New Library World*, 108(5/6), 203-217. <https://doi.org/10.1108/03074800710748777>
- Faulkner, A. E. (2018). Entrepreneurship resources in US public libraries: Website analysis. *Reference Services Review*, 46(1), 69-90. <http://doi.org/10.1108/RSR-07-2017-0025>
- Franks, J. E., & Johns, C. (2015). Entrepreneur assistance & economic development in Florida libraries. *Reference Services Review*, 43(3), 400-418. <http://doi.org/10.1108/RSR-03-2015-0014>
- Gichohi, P. M., Onyancha, O. B., & Dulle, F. W. (2018). A model for public libraries' support in the development of small-scale business enterprises in Meru County, Kenya. *Public Library Quarterly*, 37(1), 81-102. <http://doi.org/10.1080/01616846.2017.1391033>
- Glass, R., Clifford, N., Harris, B., & Rose, C. (2000). The role of public libraries in local economic development. Institute for Public Policy and Business Research, University of Kansas. <http://www.ipsr.ku.edu/resrep/pdf/m260.pdf>

- Holcomb, S., Dunford, A., & Idowu, F. (2019). *Public libraries: A community's connection for career services* (pp. 1–33). John J. Heldrich Center for Workforce Development. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED601682.pdf>
- Hughes, C., & Boss, S. (2021). How rural public libraries support local economic development in the mountain plains. *Public Library Quarterly*, 40(3), 258–281. <https://doi.org/10.1080/01616846.2020.1776554>
- Macdonald, A. T. (2015). Dedicated business centers in public libraries. *Reference Services Review*, 43(3), 344–368. <http://doi.org/10.1108/RSR-02-2015-0007>
- McClure, C. R., Fraser, B. T., Nelson, T. W., & Robbins, J. B. (2000). *Economic benefits and impacts from public libraries in the State of Florida. Final Report*. <https://scispace.com/pdf/economic-benefits-and-impacts-from-public-libraries-in-the-1b5974mlst.pdf>
- Nicki, M. (2022). *Libraries that build business: Advancing small business and entrepreneurship in public libraries*. ALA Editions. <https://alastore.ala.org/lbb>
- Oyeronke, A. (2012). Information as an economic resource: The role of public libraries in Nigeria. *Chinese Librarianship: An International Electronic Journal*, 34, 66–75. <https://www.white-clouds.com/iclc/cliej/cl34oyeronke.pdf>
- Randal, K. (2004). *The innovation imperative*. Economic Development Administration, US Department of Commerce Conference. <http://www.compete.org/nri/>
- Rusk, M. D., & Cummings, E. (2011). Libraries and the local economy: Partnerships for economic growth (a presentation to the Oklahoma Library Association, March 30, 2011). *Community & Junior College Libraries*, 17(2), 53–61. <http://doi.org/10.1080/02763915.2011.591708>
- Sandelowski, M., Sandelowski, M. J., & Barroso, J. (2006). *Handbook for synthesizing qualitative research*. Springer Publishing Company. <http://doi.org/10.46743/2160-3715/2009.2820>
- Santos, V. F. D. (2009). Public libraries and their contribution towards economic development: A discussion. *Library and Information Science Research E-Journal*, 19(2). <https://www.libres-ejournal.info/543/>
- Sawyer, R. (1996). The economic and job creation benefits of Ontario public libraries. *The Bottom Line*, 9(4), 14–26. <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/08880459610131781/full/html>
- Soroya, M. S., Munir, M. A., & Soroya, S. H. (2014). Role of public libraries in economic development of Pakistan: A future vision. *Pakistan Library & Information Science Journal*, 45(1), 3–8. https://www.researchgate.net/publication/261703571_Role_of_Public_Libraries_in_Economic_Development_of_Pakistan_A_Future_Vision